

Θέση της UNESDA για την Κυκλική Οικονομία Συσκευασίας 2015 – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Προτάσεις για τη βελτίωση των διατάξεων αναφορικά με τη ΔΕΠ

1. Παροχή πλαισίου για τη λειτουργία της ΔΕΠ

- Διασφάλιση ισχυρότερου ρόλου της ΕΕ στον καθορισμό ενός εναρμονισμένου πλαισίου αναφορικά με τη ΔΕΠ. Να μην αφεθεί στα κράτη-μέλη η δυνατότητα να καθορίσει το καθένα το δικό του νομικό πλαίσιο.
- Εισαγωγή απαιτήσεων για τη ΔΕΠ σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (Packaging and Packaging Waste Directive - PPWD), οι οποίες να αντικατοπτρίζονται τα ειδικά χαρακτηριστικά των συσκευασιών.
- Δυνατότητα στις υπόχρεες βιομηχανίες και παραγωγούς να παρακολουθούν τις αποδόσεις και τη διαχείριση των συστημάτων ΔΕΠ κατά την εκπλήρωση των νομικών υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τη ΔΕΠ (όποιος πληρώνει, αποφασίζει), συμπεριλαμβανομένων του επιχειρηματικού σχεδιασμού, των επενδυτικών αποφάσεων, εκθέσεων και ελέγχου, καθώς και του κόστους.
- Οι οικονομικές υποχρεώσεις της βιομηχανίας να καθοριστούν σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους, τους ρόλους και τις υποχρεώσεις έναντι των άλλων φορέων, και όχι για το σύνολο του κόστους διαχείρισης των απορριμμάτων και περιορισμού των απορριμμάτων:
- Οι βασικές οικονομικές υποχρεώσεις για τη βιομηχανία θα πρέπει να καθοριστούν σύμφωνα με:
 - την αρχή ολικού κόστους για την κάλυψη του συνολικού κόστους που σχετίζεται με το τέλος της ζωής των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ένα ξεχωριστό σύστημα συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας· τις διοικητικές δαπάνες στον Οργανισμό Ευθύνης του Παραγωγού (Producer Responsibility Organization), για δημόσια επικοινωνία και ευαισθητοποίηση, για παρακολούθηση, έλεγχο και υποβολή αναφοράς,
 - την αρχή του καθαρού κόστους για να ληφθούν υπ' όψιν τα έσοδα από τις πωλήσεις των δευτερογενών πρώτων υλών που προέρχονται από τα απορρίμματα,
 - την αρχή πραγματικού κόστους, έτσι ώστε οι δαπάνες να υπολογίζονται σε συνάρτηση με το πραγματικό κόστος της διαχείρισης του τέλους της ζωής των μεμονωμένων προϊόντων που διατίθενται στην ευρωπαϊκή αγορά.

2. Ενίσχυση της κοινής κατανόησης των θεμελιωδών ρόλων και υποχρεώσεων που φέρουν τα δύο βασικά ενδιαφερόμενα μέρη στη ΔΕΠ, δηλαδή οι δήμοι και η βιομηχανία:

- Συμπερίληψη ενός ισχυρού πλαισίου ΔΕΠ βάσει των κοινών αλλά σαφώς καθορισμένων οικονομικών και επιχειρησιακών υποχρεώσεων, καθώς και των ελάχιστων απαιτήσεων για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Αρμοδιότητες των περιφερειακών/τοπικών αρχών

Οργάνωση διαχείρισης των δημοτικών απορριμμάτων

- Διασφάλιση της συλλογής και επεξεργασίας όλων των δημοτικών απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της χωριστής συλλογής των ανακυκλώσιμων υλικών, της συλλογής των υπολειμματικών απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των απορριμμάτων συσκευασίας που δεν συλλέγονται χωριστά και της συλλογής απορριμμάτων που παράγονται σε δημόσιους χώρους.
- Σχεδιασμός διαχείρισης απορριμμάτων και εξασφάλιση των υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων για τα δημοτικά απορρίμματα.

Χρηματοδότηση των υπηρεσιών δημοτικών απορριμμάτων

- Πλήρης αρμοδιότητα για τη διαχείριση των δημοτικών απορριμμάτων και την επεξεργασία τους.
- Υποβολή Προσφορών για την παροχή υπηρεσιών σε ό,τι αφορά την προώθηση του ανταγωνισμού και τη μείωση του κόστους.
- Χρέωση των νοικοκυριών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων.
- Διασφάλιση των υποδομών διαχείρισης απορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των χρησιμοποιημένων συσκευασιών που δεν συλλέγονται χωριστά.
- Δημιουργία κινήτρων για χωριστή συλλογή (π.χ. συστήματα «Πληρώνω Όσο Πετώ» – ΠΟΠ, "pay-as-You-Throw / PAYT scheme").

Επικοινωνία με τους Καταναλωτές & τους Πολίτες

- Ενημέρωση των καταναλωτών για τη χωριστή συλλογή και την πρόληψη των δημιουργίας απορριμμάτων.

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

- Υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο προς την κατεύθυνση των στόχων που σχετίζονται με τη διαχείριση των απορριμμάτων, με έμφαση στη χωριστή συλλογή απορριμμάτων.

Αρμοδιότητες της Βιομηχανίας

Οργάνωση των συστημάτων ανακύκλωσης και ανάκτησης για την εκπλήρωση των νομικών τους υποχρεώσεων

- Τήρηση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση παραλαβής κατόπιν επιστροφής, και τους στόχους ανακύκλωσης και ανάκτησης των συσκευασιών μετά τη χρήση τους από τον καταναλωτή.
- Εξασφάλιση επαρκούς δυνατότητας για τη συλλογή, διαλογή, ανακύκλωση και ανάκτηση.

Εξασφάλιση ισχυρής συγχρηματοδότησης με τις αρχές

- Συμβολή στις δαπάνες για τη χωριστή συλλογή και διαλογή των συσκευασιών μετά τη χρήση από τον καταναλωτή για την επίτευξη των στόχων ανακύκλωσης και

ανάκτησης, και συγκεκριμένα: το κόστος συλλογής, το κόστος καθαρισμού των χώρων συλλογής, το κόστος μεταφοράς και αποθήκευσης, το κόστος διαλογής, το κόστος αποκομιδής ρύπων, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τα έσοδα δευτερογενούς υλικού.

Επικοινωνία με τους καταναλωτές

- Ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τον τρόπο διαχωρισμού των χρησιμοποιημένων συσκευασιών.
- Υποστήριξη επικοινωνίας κατά των απορριμμάτων.

Διασφάλιση διαφάνειας στην υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση

- Παροχή πληροφοριών προς τις αρμόδιες αρχές για τη χωριστή συλλογή των συσκευασιών μετά τη χρήση από τον καταναλωτή, για τις ποσότητες συσκευασιών που διατίθενται στην αγορά, τις ποσότητες που ανακυκλώνονται και ανακτώνται, καθώς και βελτιωτικά μέτρα.

Οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν να ανατεθούν σε έναν τρίτο φορέα, π.χ. ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης ή στον Οργανισμό για την Ευθύνη του Παραγωγού (Producer Responsibility Organisation – PRO).

Αρμοδιότητες των εθνικών αρχών

- Υπεύθυνες για την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, εκπληρώνοντας υποχρεωτικούς νομικούς στόχους της ΕΕ.
- Καθορισμός κανονισμών και επιχειρησιακών απαιτήσεων.
- Παρακολούθηση και διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της αρχής της ΔΕΠ από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.
- Καθορισμός επιπρόσθετων οικονομικών εργαλείων, όπως φόροι υγειονομικής ταφής ή συστήματα ΠΟΠ (PAYT scheme).

Φορείς διαχείρισης απορριμμάτων και βιομηχανία ανακύκλωσης:

- Επικεφαλής των διαφόρων δραστηριοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων (συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία) σε συμμόρφωση με τον κανονισμό (και για λογαριασμό άλλων φορέων), της βελτίωσης της συλλογής απορριμμάτων και της επεξεργασίας υποδομών και διαδικασιών.

3. Ενίσχυση των ελάχιστων κοινών απαιτήσεων της ΕΕ αναφορικά με τη ΔΕΠ για τη διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών-μελών

- Τα κράτη-μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την **ευρεία και δίκαιη εφαρμογή της ΔΕΠ** για όλες τις εταιρείες που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΔΕΠ μειώνοντας τα ελάχιστα όρια και ενισχύοντας την εφαρμογή μέσω της διεξαγωγής τακτικών ελέγχων των επιχειρήσεων ως προς τη χρήση των υλικών συσκευασίας τους και την απόδειξη της συμμόρφωσής τους.

- Τα κράτη-μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν τις **ελάχιστες κοινές απαιτήσεις** για όλα τα συστήματα ΔΕΠ σε μία αγορά, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για την επίτευξη:
 - κοινών στόχων ελάχιστης απόδοσης
 - συλλογής σε εθνικό επίπεδο
 - κάλυψης υλικών όλων των τύπων
 - ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για καλύτερη διαλογή και ανακύκλωση
 - διαλογής και ανακύκλωσης που να βασίζεται σε εθνική έγκριση
 - ίδιων απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων για όλα τα συστήματα
 - ενός (δημόσιου) μητρώου για τον εντοπισμό των πελατών και τη διαχείριση όσων είναι ασυνεπείς
 - αυτοδέσμευσης που να απαιτεί την ίδια διαδικασία με την έγκριση ενός προγράμματος συμμόρφωσης ή του PRO (Producer Responsibility Organization)
 - περιορισμού της κάθετης ενσωμάτωσης των φορέων σύμφωνα με τη σύσταση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (DG Competition).

- Τα κράτη-μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν τη **διαφάνεια ως προς τις αποδόσεις ΔΕΠ**, ενισχύοντας τις απαιτήσεις για την υποβολή εκθέσεων, ώστε να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το κόστος συλλογής ανά υλικό, τον εγκεκριμένο/συλλεχθέντα όγκο υλικό, καθώς και το είδος και την πηγή του (αν πρόκειται για εμπορική ή οικιακή), τους όγκους ανακύκλωσης κ.λπ.
- Στις αγορές όπου αρκετά συστήματα ΔΕΠ λειτουργούν παράλληλα, τα κράτη-μέλη οφείλουν να θεσπίσουν ένα **φορέα εκκαθάρισης** προκειμένου να χειρίζεται ευαίσθητες εμπορικές πληροφορίες, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζει τη διαφάνεια στην απόδοση.¹
- Τα κράτη-μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι η κάθετη ενσωμάτωση των παρόχων υπηρεσιών απορριμμάτων δεν θα παρεμποδίζει το θεμιτό ανταγωνισμό.

¹ Βλέπε τη σύσταση της έκθεσης του Bio για τη Deloitte 'Guidance on EPR' (Κατευθυντήριες γραμμές για τη ΔΕΠ), σελ. 128.